

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2019. május

AKTUÁLIS

A legelő-helyreállítás áldásos hatása a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzetben

Néhány évvel ezelőtt a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzethez tartozó abaligeti legelőn helyreállítási munkák kezdődtek. Egykoron a falu állatállománya legelt a területen, de a külterjes állattartás visszaszorulásával a gyepek bizonyos részei cserjésedésnek indultak.

Az erdőszegély egyre kijebbe tolódott, és a főként galagonyából és kökényből álló bokrosok évről-évre nagyobb területet foglaltak el a legelőből. Ezen a tendencián kívánt változtatni a terület tulajdonosa, aki a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve megkezdte a terület helyreállítását, ami először cserjeirtást, majd ezt követően legeltetést jelent.

A három-négy éve történt első beavatkozásnak mára már természetvédelmi vonatkozású hatása is van. A területről irodalmi adatok alapján ismert védett tarka pettyeskosbor (*Orchis tridentata*) hosszú évek óta először ismét nyílik a legelőn. A mintegy 70 tövet számláló kis csoportban a fajra jellemző rózsaszín, kissé lilás, de az egészen fehér virágú tövek is megtalálhatók, szépen mutatva a faj színváltozatait.

Szöveg és kép: Völgyi Sándor

Bánáti bazsarózsa állományfelmérés

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Program keretében három évente elvégzik a hazánkban csak a Kelet-Mecsekben előforduló bánáti bazsarózsa állományfelmérését, melyre ebben az évben is sor került. A Hosszúhetény feletti hegyoldalon, a Zengő alatt kijelölt 1x1 km-es mintanegyzetben minden fellelt tővet megszámláltak kollégáink. Ezen aktuális sűrűség adattal és az ismert populációk kiterjedésének összevetésével biztos alapokon nyugvó állománybecslés végezhető, mely alapján a faj kelet-mecseki állománya 45000 tőre tehető. A felmérés során tüzetesen végig kell járni az 1x1 km-es mintaterületet, így eközben más védett fajok is szem elé kerülnek, ezeket az előfordulásokat az Igazgatóság adatbázisában rögzítjük. A felmérés idején a bazsarózsa tövek mellett éppen virágzásnak indult bíboros kosborok, olasz mügék, valamint egyelőre csupán leveles-hajtásos állapotban lévő turbánliliomok és pázsitos nőszirmok kerültek elő.

Kép és szöveg: Márkus András, Molnár Dániel

Erdei fülesbagoly szokatlan fészkelése

Az erdei fülesbagoly (*Asio otus*) nem épít fészket, hanem varjúk, szarkák elhagyott fészkeiben költ. A dolmányos varjú és a szarka is vadászható vad faj. Nem a húsa, hanem az apróvad védelme miatt szerepel a vadászható fajok között. Azokon a területeken, ahol jelentős vadászati nyomás terheli a dolmányos varjút és a szarkát, az erdei fülesbaglyok nem találnak megfelelő fészkelőhelyet, ezért alkalmi megoldásokat keresnek.

Madarász pályafutásom több évtizede alatt találtam már földön, rózserakás alatt, kikorhadtt, sekély faodúban fészkelő erdei fülesbaglyot. Időnként nagytestű madarak elhagyott fészket is elfoglalják. Ilyen fészkefoglalást tapasztaltam az idén, Mattyon. A falu szélén van egy évek óta lakatlan fehér gólya fészke. Ebben telepedett meg az erdei fülesbagoly. Ettől a fészektől kb. 450 m-re, a legelőn, tavalyi dolmányos varjú fészket foglalta el egy másik bagoly pár. A legelőn nincs több elhagyott varjúfészke. Ez is mutatja, hogy alkalmas fészkelőhely híján folyamodnak a baglyok kényszermegoldáshoz. A fehér gólya fészke nem a legmegfelelőbb fészkelőhely az erdei fülesbaglyoknak, mivel

semmi nem árnyékolja a fészket. A cseperedő fiókák a tűző nap elől, még röpképességük elérése előtt, kiugrálnak a fészkekből és a legtöbb esetben el is pusztulnak a több méteres zuhanástól, vagy kutyák, macskák fogják meg őket. Az erdei fülesbagoly fiókák természetes fészkelőhelyen is kimásznak a fészkekből, a röpképességük elérése előtt. Ekkor a fészke közelében, az ágakon várják a táplálékkal érkező szülőket. Időnként előfordul, hogy helyváltoztatás közben lepottyannak a földre. Ha ilyen, földön ücsörgő bagoly fiókat találnak, a legjobb megoldás az, ha visszahelyezik egy közeli fának a lelő ágára, ahonnan a fióka saját erejéből feljebb mászik. A legritkább esetben fordul elő, hogy ismét földre pottyan. A nagyobb fiókák csőrük pattogatásával, szárnyaik felemelésével igyekeznek nagyobbak, erősebbnek látszani. Ez ne riasszon el senkit, nem olyan vadak, mint amilyenek mutatják magukat. Amennyiben nem boldogulnak a fióka visszahelyezésével vagy látható sérülése van a fiókanak, kérjük szakember segítségét.

Szöveg: Wágner László; fotó: Völgyi Sándor

FELHÍVÁS

Idén újra: Duna-Dráva Nemzeti Parki Termék védjegy!

A Nemzeti Parki Termék védjegy használatának célja a védett természeti területeken működő helyi vállalkozások, gazdálkodók, gazdálkodó szervezetek támogatása, termékeik megbecsülésének növelése, piaci lehetőségeik bővítése, a környezettudatosság, a térség természeti, táji és kulturális sajátosságainak, hagyományainak megőrzése jegyében.

Pályázatunk alkalmával a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság védjegyet kíván adományozni azoknak a jellegzetes helyi, kereskedelmi forgalomba hozható élelmiszereknek és kézműves termékeknek, melyek többnyire természetes alapanyagokból készülnek és igazoltan a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területéről, természetvédelmi oltalom alatt álló területről (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, Natura 2000 terület vagy ezen külterületekhez tartozó települések) származnak, és előállításuk a térség hagyományain alapszik. A pályázatot elnyerők 5 évig jogosultak a védjegy használatára, a termékek megjelennek a nemzetiparkitermek.hu oldalon, valamint számos rendezvényen bemutatásra kerülnek országos szinten.

Pályázni vadon termő és termesztett növény, zöldség, gyümölcs, fűszer-, gyógynövény, gomba, fa, szalma, vessző, zsiradék feldolgozásából eredő: krém, paszta, csatni, szörp, tinktúra, szirup, lekvár, zselé, dzsem, aszalvány, fűszerkeverék, savanyúság, tea, olaj, liszt, ecet, szappan, balzsam, fa és szalma kézműves termékek, kosarak termékekkel lehet.

Kapcsolódó letölthető dokumentumok: www.ddnp.hu

KÖRNYEZETI NEVELÉS

Két napközis tábor a nyáron Pécsett

A 2019-es évben is várjuk a 8-12 éves gyerekeket a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság nyári napközis táboraiba. Kirándulások, barlanglátogatások, kézműves foglalkozások és sok játék várja a gyerekeket a táborok idején 7.30-tól 16.30-ig a Tettye Oktatási Központban.

Időpontok:

Nyárkezdő napközis tábor:
2019. június 24-28.

Kis természetvédők napközis tábora:
2019. július 29. - augusztus 2.

A részletes program és a jelentkezési lap letölthető a www.ddnp.hu honlapon a Napközis táborok link alatt.

ITT A VÍZITÚRA SZEZON

Vízitúrák a Dráván és a Fekete-vízen

Az Ős-Dráva Látogatóközpont a nyári szezonban kenus és kajakos programokkal is várja a vendégeket. A Dráva folyón és a Drávába torkolló Fekete-vízen induló vízitúrákon a terület természeti értékeit ismerhetik meg a résztvevők, szerencsés esetben az ártéri madárvilág képviselőivel – szürke gémeikkel, nagy kócsagokkal is találkozni lehet.

Vízitúra a Fekete-vízen

Kezdőknek, családoknak is ideális, könnyű vízitúrát ajánlunk a szaporcai Ős-Dráva Látogatóközpont közelében elhelyezkedő Fekete-vízen. A program során a terület természeti értékeit ismerhetik meg a résztvevők, szerencsés esetben az ártéri madárvilág képviselőivel – szürke gémeikkel, nagy kócsagokkal is találkozni lehet.

Vízitúra a Dráván (Vejtí-Drávaszabolcs)

Egy természeti szépségekben különösen gazdag vízi túrát ajánlunk Vejtí és Drávaszabolcs között a Dráván. A Dráva Európa egyik legtisztább vizű folyója, ahol a magyarországi halfajok 2/3-a megtalálható. A program résztvevői a terület természeti értékeit ismerhetik meg, szerencsés esetben szürke gémeik, nagy kócsagok, ritkán jégmadár és rétisas is a szemünk elé kerülhet.

A kenu-túrák előre meghirdetett időpontokban indulnak, de lehetőség van előzetes időpont-egyeztetéssel is részt venni túrákon. Részletes információk honlapunkon: www.ddnp.hu

EMBER ÉS TERMÉSZET

Ne vegyük magunkhoz az elhagyottnak tűnő őzgidákat!

Közeledik a nyár, és a szép idővel egyre több városlakó indul szabadidejében a természetbe. Azonban az erdő – a kikapcsolódni vágyó turisták mellett – elsősorban állandó lakóinak otthona. Az állatok, akik ilyenkor nevelik utódjaikat, ilyenkor sokkal érzékenyebbek élőhelyük zavarására. A madarak vagy épp a kotorékot ásó emlősök könnyen elfutnak az ember elől, míg fiókáikat, kölykeiket biztonságban tudják.

Így tesznek az őzek is, akik május-június folyamán ellik meg 1-4 gidájukat. Az őzek nem építenek menedéket, így a gida születés után lábra állva követi anyját. Az első néhány napban azonban lábai még nem elég erősek, a fiatal állat gyakorlatilag védtelen. Élete első néhány hetében képtelen elfutni a veszély elől, inkább meglapul, míg anyja elszalad és próbálja magára vonni a ragadozókat, vagy épp az ember figyelmét. Az állatszerető természetbarátok minden évben sok ilyen „elhagyott” őzgidát vesznek magukhoz kirándulásaik során. Ezeket az állatokat a veszély elmúltával visszatérő anyjuk így nem találja.

A hazavitt állatoknak aztán a nemzeti park igazgatóság munkatársai vagy az állatvédők segítségével próbálnak „jó” helyet találni. Sajnos a napi 24 órás törődést és figyelmet igénylő fiatal gidák felnevelése még tapasztalt szakember számára is nehéz és kétséges sikerű feladat. Ráadásul ezeknek az őzeknek életük hátralévő részét – azaz gyakorlatilag egész életüket – fogságban kell leélniük. Kérjük tehát, ha ilyen elhagyottnak tűnő őzgidát találnak, ne fogják meg, ne vigyék haza, hagyják ott, ahol az anyja hagyta. Vissza fog térni hozzá.

PROGRAMAJÁNLÓ

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2019. júniusban és július elején

Június 1.: Túra a Kisinci-holtághoz – Magyar Nemzeti Parkok Hete

Ezen a kiránduláson az egyik legszebb drávai holtágot és annak történetét ismerhetjük meg. Igény esetén túránkat a Dráva élővilága tanösvényen folytatjuk, amelyen a túra résztvevői a Dráva folyót is megláthatják. Helyszín, időpont: Ős-Dráva Látogatóközpont, 9.00 óra. A túra hossza, időtartama: 3,5 km (12 km), 2-3 óra (6-7 óra), a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Június 2.: „Ragadozómadár-védelem Baranyában” – Magyar Nemzeti Parkok Hete

Az MME Baranya Megyei Helyi Csoportjával közösen szervezett program a veszélyeztetett fajokra és élőhelyeik megőrzésére kívánja felhívni a figyelmet. A túrán vörös vércse költőládák ellenőrzésére is sor kerül. Helyszín, időpont: Szederkény, buszmegálló melletti parkoló, 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5-6 km, 4-5 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Június 3.: Környezetvédelmi Világnap

A jeles nap alkalmából megrendezett foglalkozáson az érdeklődők megismerkedhetnek a „Zéró hulladék” gondolat részleteivel és a tudatos vásárlás környezetre gyakorolt kedvező hatásaival. A foglalkozáson lehetőség nyílik egy saját bevásárlószatyor elkészítésére is.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! (Maximális létszám: 16 fő/időpont) Tel.: 30/377-3383
Helyszín, időpont: Tettye Oktatási Központ, 9.00 óra, 11.00 óra. A program időtartama: 1 óra, a részvételi díj: 800 Ft/fő (amely tartalmazza a vásárlószatyor költségét is).

Június 4.: Környezetvédelmi Világnap

A jeles nap alkalmából megrendezett foglalkozáson az érdeklődők megismerkedhetnek a „Zéró hulladék” gondolat részleteivel és a tudatos vásárlás környezetre gyakorolt kedvező hatásaival. A foglalkozáson lehetőség nyílik egy saját bevásárlószatyor elkészítésére is.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383.

Helyszín, időpont: Ős-Dráva Látogatóközpont, 10.00 óra, a program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 800 Ft/fő (amely tartalmazza a vászonszatyor költségét is).

Június 8.: Királyharaszt túra a Barcsi Borókásban

A túrán megismerkedhetünk a Barcsi Borókás élővilágával, és a területen található láptóhoz is ellátogatunk. Megismerhetjük a fokozottan védett királyharasztot is, amely hazánkban kizárólag ezen a területen él.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3393, 82/461-285

Helyszín, időpont: Barcsi Borókás parkolója (6. sz. főút 253 km-szelvény)

Túra hossza, időtartama: 5-6 km, 3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Június 19.: Óvodás séták a Pintér-kert Arborétumban

Szimatolva, tapogtatva ismerkedhetnek a gyerekek a Pintér-kert csodálatos növényeivel. A program keretében az óvodások megismerhetik a Pintér-kert illatösvényét és a tavakban élő aranyhalakat is.

Helyszín, időpont: Pintér-kert Arborétum, 9.00 óra, 11.00 óra, 13.00 óra; a program időtartama: 1 óra, a részvételi díj: 300 Ft/fő.

Június 22.: Hódító hód kenutúra

A túra során kenuinkkal bejárjuk a Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt. A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges.

Tel.: 30/377-3388, 30/326-9459

Helyszín, időpont: Baja - Vén-Duna, 9.00 óra

Túra hossza, időtartama: 8 km, 3 óra

Részvételi díj: 1800 Ft/fő

Június 23.: Hódító hód kenutúra

A túrán kenuinkkal bejárjuk a Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges.

Tel.: 30/377-3388, 30/326-9459

Helyszín, időpont: Baja - Vén-Duna, 15.00 óra.

A túra hossza, időtartama: 8 km, 3 óra; a részvételi díj: 1800 Ft/fő.

Június 23.: Szent Iván-éj a Tettyei Mésztfu-barlangban

Európa számos vidékén még napjainkban is él a Szent Iván-éji tűzgyújtás szokása. E szokást megőrizve, Pécssett a Tettyei Mésztfu-barlang előtti téren örömtűzet gyújtunk. A programban rendhagyó barlangi idegenvezetés, fényfestés, tánc, tűzgrás szerepel.

Helyszín, időpont: Pécs, Tettyei Mésztfu-barlang, 20.00 óra

Részvételi díj: a belépőjegy ára

Június 24-28.: Nyárkezdő Napközis Tábor a Tettye Oktatási Központban

Értékes természetismereti programokkal kitöltött tábor várja az általános iskolás korú gyermekeket Pécssett, a Tettye Oktatási Központban. A foglalkozásokon tematikus napok keretében ismerhetik meg a résztvevők a gyógynövényeket, a madarak életét, az erdők titokzatos világát.

Helyszín: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Tettye Oktatási Központ, Pécs, Tettye tér 8.

Időpont: hétfőtől péntekig 8.00-16.00 óráig

Június 29.: Denevérek szemtől szemben

Az érdeklődők denevérgyűrűző szakember segítségével testközelből ismerkedhetnek meg Baja és Gemenc e misztikus és kissé félreismert lényeivel, védelmük fontosságával és lehetőségeivel. Az este folyamán lehetőség nyílik a függönyhálóval befogott denevérek kézben történő megtekintésére is. Helyszín, időpont: Baja, Türr István híd jobb parti pillér alatti kósarkantyú (Potyka csárda mellett), 20.30 óra. A program időtartama: 3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Hasznos: Magas vízállás esetén a program helyszíne a Cserta-Duna betonhídja lesz. A program előtt kérjük, tájékozódjon a www.ddnp.hu oldalon!

Július 6.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán

A résztvevők először kenutúrát tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg e gyönyörű madarak életét. A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020. Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra; a részvételi díj: 2-14 éves korig: 1900 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2200 Ft/fő.

A programokon mindenki saját felelősségére vesz részt. A résztvevők tudomásul veszik, hogy a programon kép-, illetve videofelvétel készülhet. A résztvevők a programon való részvételükkel hozzájárulnak a kép-, videofelvétel készítéséhez, és annak a DDNPI weboldalaira és Facebook oldalaira történő feltöltéséhez, valamint a DDNPI kommunikációjához, marketingjéhez történő időbeli korlátozás nélküli felhasználásához.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

- Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum – <http://www.ddnp.hu/abaliget>
- Boki-Duna, halászati bemutatóhely – <http://www.ddnp.hu/boki-duna>
- Dráva Kapu Bemutatóközpont, Barcs-Drávaszentés – <http://www.ddnp.hu/drava-kapu>
- Fehér Gólya Múzeum, Kölked – <http://www.ddnp.hu/feher-golya-muzeum>
- Mohácsi Nemzeti Emlékhely – <http://www.ddnp.hu/mte>
- Nagyharsányi Szoborpark – <http://www.ddnp.hu/szoborpark>
- Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca – www.ddnp.hu/odlk
- Pintér-kert Arborétum, Pécs – <http://www.ddnp.hu/pinter-kert>
- Szársomlyó – <http://www.ddnp.hu/szarsomlyo>
- Tettyei Mésztufa-barlang, Pécs – <http://www.ddnp.hu/tettyei-mesztufa-barlang>

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú [e-mailben!](mailto:) Köszönjük!